

Fylkesmannen i
NORDLAND

- virker til Nordlands beste

Øvelse Nordland 2018 - Evalueringsrapport

Kommunal- og beredskapsavdelingen

Illustrasjonsbilde:

Forsideillustrasjon: Elisabeth Kleiva Vian, Fylkesmannen i Nordland

Innholdsfortegnelse

1. Innledning	3
2. Bakgrunn for øvelsen	3
3. Gjennomføring	3
3.1 Invitasjon	3
3.2 Deltagere	4
3.3 Øvingsmateriell	4
3.4 Gjennomføring på øvelsesdagen	6
4. Scenario	6
5. Målsetning og øvingsmomenter	8
5.1 Målsetting	8
5.2 Øvingsmomenter	8
5.3 Diskusjonspunkter	8
6. Sammendrag av kommunenes evaluering	9
6.1 Planverk	9
6.2 Kriseledelsen	9
6.3 Observatører	10
6.4 Forebygging	10
6.5 Helsesektoren	10
6.6 Skole og barnehage	10
6.7 Kritiske tjenester	11
6.8 Informasjon	11
6.9 Arrangementer	11
6.10 Andre virksomheter	12
7. Fylkesmannens evaluering og oppfølgingspunkter	12
7.1 Varsling	12
7.2 Loggføring og DSB-CIM	12
7.3 Beredskapsplaner hos andre myndigheter/leverandører	13
7.4 Interkommunalt samarbeid	13
6 Oppsummering	13

1. Innledning

Fylkesmannen i Nordland gjennomførte sin årlige krisehåndteringsøvelse i uke 4 i januar 2018. Øvelsen retter seg mot den kommunale kriseledelsen i kommunen. Tema for årets øvelse var pandemi og øvelsen ble gjennomført som en diskusjonsøvelse (table-top). Totalt 37 kommuner deltok i øvelsen. Fylkesmannen har gjennomført lignende øvelser i 2016 og 2017. Med årets rekorddeltagelse så har alle kommunene i Nordland deltatt på minst en av de tre øvelsene som fylkesmannen har arrangert.

2. Bakgrunn for øvelsen

I risiko- og sårbarhetsanalyse for Nordland fylke (FylkesROS Nordland) er pandemi identifisert som det scenariet som har høyest risiko for Nordlandssamfunnet. I Fylkesmannen sin oppfølgingsplan for FylkesROS Nordland er et av oppfølgingspunktene å gjennomføre øvelser for kommunal kriseledelse i Nordlandskommunene med scenario pandemi.

Kommunene er gjennom forskrift for kommunal beredskapsplikt § 7 pålagt å øve kommunens overordnede beredskapsplan minimum annet hvert år. § 8 i samme forskrift pålegger kommunene et ansvar for å evaluere øvelser og uønskede hendelser. Deltagelse i denne øvelsen er dermed med på å oppfylle kommunens plikter etter lov og forskrift om kommunal beredskapsplikt.

Fylkesmannen har tidligere gjennomført to samlede øvelser for de kommunale kriseledelsene. I 2016 ble det gjennomført en diskusjonsøvelse (Table-top) med tema alvorlig voldshendelse i skole. I 2017 ble det gjennomført en spilløvelse med tema atomhendelse. Tilbakemeldingene fra kommunene på disse øvelsene har vært gode.

Pandemi er et scenario som strekker seg over et lengre tidsrom og setter krav til hele samfunnet. Scenariet egner seg derfor godt som diskusjonsøvelse.

3. Gjennomføring

3.1 Invitasjon

Det var i år ønskelig å ha med seg flest mulig av Nordlandskommunene til å øve. Det ble derfor bestemt å tilby to alternative øvingsdager (tirsdag 23. januar og torsdag 25. januar).

Invitasjon til å delta ble sendt ut til kommunene 27. oktober 2017 med frist for påmelding 1. desember 2017. Etter at påmeldingsfrist hadde gått ut ble det sendt ut en påminnelse til de kommunene som ikke hadde gitt tilbakemelding. Før jul ble det sendt en siste påminnelse til de kommunene vi ikke hadde fått tilbakemelding fra.

Bodø kommune fikk etter eget ønske kjøre øvelsen mandag 22. januar.

3.2 Deltagere

Øvelsen ble gjennomført i uke 4 i januar. Kommunene som deltok samt øvelsesdato er vist i tabell 3.1

Mandag 22. januar kl. 1230-1530	Tirsdag 23. januar kl. 9-12	Torsdag 25. januar kl. 9-12
Bodø	Andøy	Alstahaug
	Beiarn	Brønnøy
	Bindal	Bø
	Evenes	Dønna
	Hamarøy	Fauske
	Hattfjelldal	Flakstad
	Hemnes	Grane
	Lurøy	Herøy
	Nesna	Lødingen
	Rødøy	Meløy
	Steigen	Rana
	Tjeldsund	Røst
	Tysfjord	Saltdal
	Vestvågøy	Sortland
		Sømna
		Sørfold
		Træna
		Vefsn
		Vega
		Vevelstad
		Vågan
		Øksnes

Kommunene Værøy, Moskenes, Hadsel, Narvik, Ballangen, Gildeskål og Leirfjord deltok ikke på årets øvelse av ulike grunner. Disse kommunene vil få tilgjengeliggjort alt øvingsmaterialet slik at de kan gjennomføre øvelsen på et senere tidspunkt hvis ønskelig.

3.3 Øvingsmateriell

Foreløpig øvingsdirektiv ble sendt ut til kommunene 21. desember 2017. Det ble samtidig opprettet en nettside med aktuell informasjon om pandemi. Nettsiden inneholdt referanser til aktuelle lover og forskrifter samt sentrale veiledere.

Del: Facebook Twitter Skriv ut

Øvelse Nordland

Velkommen til prosjektsiden "Øvelse Nordland".

Prosjektsiden er utviklet i tilknytning til Øvelse Nordland, og har til hensikt å gi kommunene informasjon om øvelsen og pandemi både i forkant og under øvelsen som Fylkesmannen avholder for kommunene i januar 2018.

Publisert 20.12.2017 Sist endra 20.12.2017

Øvelse Nordland 2018

"Øvelse Nordland 2018" er en krisehåndteringsøvelse som Fylkesmannen avholder for kommunens øverste kriseledelse med det formål å øve kommunens kriseorganisasjon og overordnet beredskapsplan. Øvelsen er en diskusjonsøvelse med tema pandemi, og bygger på scenarie hentet fra fylkes-RIS for Nordland.

Hensikten med prosjektsiden

Prosjektsiden er et nyttig verktøy for at kommunen skal kunne gjøre nødvendige forberedelser i forkant av øvelsen. Under meny punkt "Fagstoff" vil det finnes relevant informasjon tilknyttet pandemi.

Kontakt

Asgeir Jordbru
Prosjektleder/øvingsleder
Telefon 934 26 200
Telefon 75 54 78 63
fimnoberedskap@fylkesmannen.no

Dokumenter

- Kontinuitetsplanlegging – pandemisk influensa
- FylkesROS Nordland 2015.pdf
- Endelig øvingsdirektiv for Øvelse Nordland 2018

Som en del av øvelsen ble det også lagt ut noen korte nyhetssaker på nettsiden for å bygge opp rundt pandemiutviklingen. For å unngå merarbeid med utdeling av brukernavn og passord så ble nettsiden holdt åpent tilgjengelig. For å unngå at siden skulle dukke opp i søk på søkemotorer ble det ikke lagt inn søkeoptimalisering på nettsiden. Alle inngresser i nyhetssakene ble merket med ØVELSE – ØVELSE – ØVELSE for å unngå misforståelser hvis noen skulle komme inn på siden ved en tilfeldighet. Følgende saker ble publisert:

Dato	Overskrift	Ingress
15/11-2017	Varsler pandemi	Verdens helseorganisasjon varsler ny influensapandemi
20/12-2017	Influensautbrudd i jula?	Mistanke om influensa i Norge
18/1-2017	Flere sykdomstilfeller i Norge	Det meldes nå om flere utbrudd av den nye influensaen i Norge.
21/1-2018	Forventer pandemi i Norge	Sterk økning i antall smittede personer, nasjonale myndigheter ber kommunene om å iverksette beredskap mot pandemi.
21/1-2018	Alvorlig for Nordlandssamfunnet	Fylkesmannen i Nordland advarer kommunene om forestående pandemi. Dette er svært alvorlig for Nordlandssamfunnet. Forventer opp mot 300 døde og barn og unge rammes hardest.

22/1-2018	Jente (12) død i Bodø	En jente på 12 år døde i helga av influensa på Nordlandssykehuset. Dette er det første dødsfallet i Nordland som knyttes til influensapandemien.
23/1-2018	Kriseledelsen i Bodø kommune samlet	Bodø kommune samlet mandag kriseledelsen

Endelig øvingsdirektiv ble sendt ut til kommunene torsdag 18. januar. I dette direktivet lå det en liste over momenter som kunne danne grunnlag for diskusjonen i den kommunale kriseledelsen. Hensikten var at deltagerne skulle kunne sette seg inn i en del problematikk på forhånd.

3.4 Gjennomføring på øvelsesdagen

Øvelsen ble gjennomført på følgende måte:

1. **Varsling:** Fylkesmannen sendte ut en melding på e-post ved øvelsesstart til kommunens beredskapsadresse. De kommuner som ikke har dette mottok e-post via postmottak. E-post og SMS ble også sendt til ordfører, rådmann og kommunens beredskapskoordinator. Kommunene skulle kvittere på denne e-posten med å klikke på lenken melding mottatt. Det ble også sendt sms-varsel til kommunens ordfører, rådmann og beredskapskoordinator. Meldingen som ble sendt ut inneholdt scenarioet og en utvidet liste over diskusjonspunkter.
2. **Diskusjonsøvelse:** På bakgrunn av scenariet og momentliste for diskusjon gitt i øvingsdirektivet skulle kriseledelsen i kommunen diskutere hvordan de vil håndtere en slik situasjon. Kriseledelsen organiserte seg selv og holdt på så lenge de fant det formålstjenlig.
3. **Evaluerings:** Evaluering av øvelsen skulle sendes til Fylkesmannen innen 31. januar 2018.

4. Scenario

Scenariet ble kjørt i reel tid slik at øvelsen ble gjennomført rett i forkant av et ventet influensautbrudd i Norge. En kortversjon av scenariet ble sendt ut ved øvelsesstart sammen med momentliste for diskusjon. Situasjonsbeskrivelsen var som følger:

Situasjonsbeskrivelse:

I november varslet Verdens helseorganisasjon (WHO) om spredning av et nytt influensavirus, som har potensial til å bli en pandemi (verdensomspennende). WHO hevet beredskapen til høyeste nivå (fase 6). I begynnelsen av januar fikk Norge sitt første utbrudd og en uke senere har influensaen nådd Nordland.

Pandemien sprer seg fort og toppen ventes i løpet av 2. uke i februar. Spredningen skjer ved dråpesmitte og vaksine er ikke tilgjengelig. Antiviralia har liten effekt og barn og unge er mest utsatt for å bli alvorlig syke.

Ca. 25 % av befolkningen (60 000 personer i Nordland) forventes å bli syke og må gjennom en sykdomsperiode på i gjennomsnitt ca. 10 dager. Ca. 20 % av de syke (12 000 personer) har behov for lege og ca. 3 % (1 800 personer) har behov for sykehus. Ca. en fjerdedel av de innlagte (450 personer) har behov for intensivbehandling (opphold på ca. 12 dager). Ca. 0,5 % av de som blir syke vil dø som følge av pandemien, det vil si ca. 300 dødsfall i Nordland.

Hvordan pandemien utvikler seg i hver enkelt kommune vil avhenge av størrelsen på kommunene. Nedenfor er en tabell som viser oversikt over hvordan kommunen forventes rammet totalt sett utfra innbyggertall:

Antall innbyggere	Døde	Intensivbehandling Sykehus	Innlagt sykehus	Behov for lege	Syke uten behov for lege (10 dager ute av funksjon)	Totalt antall rammede
Under 1 000	1	1	4	34	120	160
1 000 – 2 000	2	3	8	77	280	370
2 000 – 4 000	3	5	12	120	450	590
4 000 – 8 000	7	10	33	280	1 100	1 430
8 000 – 12 000	12	18	55	475	1 800	2 360
12 000 – 20 000	20	30	90	800	3000	3 940
Rana kommune	30	50	150	1 300	4 900	6 430
Bodø kommune	60	100	300	2 500	9 500	12 460

For kommunene med under 4000 innbyggere forventes det at pandemien i hovedsak begrenses til 14 dager (perioden 29. januar til 11. februar). For kommuner med 4000 til 20 000 innbyggere forventes det at pandemien i hovedsak begrenses til en måned (perioden 29. januar til 25. februar). For kommunene Rana og Bodø forventes det at pandemien i hovedsak varer i to måneder (perioden 29. januar til 25. mars). Antall syke, sykehusopphold og dødsfall fordeles jevnt over hele perioden. Det er noen sporadiske sykdomstilfeller både før og etter disse periodene.

5. Målsetting og øvingsmomenter

5.1 Målsetting

Øvelsen skal bidra til å øke kommunenes forståelse av hvordan en alvorlig hendelse som pandemi vil ramme lokalsamfunnene i Nordland. Videre vil øvelsen gi en økt forståelse for hvilke utfordringer fylket samlet sett står ovenfor i en slik situasjon.

5.2 Øvingsmomenter

1. Øke kunnskapen om eget kriseplanverk
2. Identifisere eventuell ulik forståelse og bruk av planverk
3. Identifisere ansvars- og rolleforståelse
4. Diskutere frem mulige løsninger på problemstillinger som en pandemi fører med seg.
5. Diskutere kommunens evne til å opprettholde egne funksjoner under en pandemi.

5.3 Diskusjonspunkter

Det ble utformet en del diskusjonspunkter som skulle danne bakteppe for den diskusjonen kommunene skulle gjennomføre. Hovedtemaer ble gitt i øvingsdirektivet, mens en mer utfyllende liste ble gitt i epost som ble sendt ut ved øvelsesstart. Diskusjonspunktene var:

- Hvordan vil det store sykefraværet påvirke den enkelt sektor i kommunen? Hva blir konsekvensen for det enkelte tjenesteområde? Hvilke prioriteringer må kommunen gjøre?
 - Helse og omsorg
 - Skoler
 - Barnehager
 - Tekniske tjenester
 - Andre
- Hvilke tjenester er kritiske for at kommunen skal kunne opprettholde tjenesteproduksjonen? Hvilke tjenester kan nedprioriteres?
- Hvordan kan personell midlertidig omflyttes for å sikre kritiske tjenester?
- Er det kritiske tjenester i kommunen som avhenger av ett fåtall personer for å fungere?
- Hvordan vil helse- og omsorgsektoren takle en slik situasjon med økt sykefravær (lavere kapasitet) og samtidig flere pasienter (økt behov for helsetjenester)?
- Hvilke tjenester er kommunen avhengige av for å opprettholde tjenesteproduksjonen og samfunnsfunksjoner? Hvordan vil reduksjon i tjenester påvirke kommunen og samfunnet?
 - Kritisk infrastruktur som strøm, IKT-leverandør, telefoni, vann og avløp
 - Kollektiv transport, fergesamband, hurtigbåt, logistikk/transporttjenester, mat/medisiner/drivstoff
 - Brann, avfallshåndtering
 - Polititjenester
- Hvordan vil kommunen minske risikoen for smittespredning?
- Hvordan vil kommunen håndtere informasjonsbehovet overfor egne ansatte og egne innbyggere?

- Hvordan vil kommunen kommunisere med befolkningen? Hvilke tiltak gjør kommunen for å dekke opp det store behovet for informasjon som finnes i befolkningen? Hva gjør kommunen for å informere om endring i tjenester? Hvordan vil kommunen forsøke å berolige befolkningen?
- Hvordan blir din kommune påvirket av situasjonen i nabokommunene?
- Hvilke behov har kommunen for bistand fra andre myndigheter?
- Hvordan håndterer kommunen at andre kriser kan oppstå i samme periode, f. eks. ekstremvær?
- Også sentrale medlemmer av kriseledelsen kan bli syke eller være pårørende til syke. Hvordan håndterer kommunen dette?
- Er kommunens planverk godt nok for å håndtere en pandemihendelse eller trengs det oppdateringer? (Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse, kommunens overordnede kriseplan, risiko- og sårbarhetsanalyser på sektornivå og sektorplaner)

6. Sammendrag av kommunenes evaluering

Kommunene har evaluert øvelsen hver for seg. De følgende punktene er en oppsummering av viktige tanker kommunene har gjort seg i øvelsen. Kommunene i Nordland har stor spennvidde i folketall, demografi, kommunikasjoner med mer. Det er derfor forskjeller i hvilke utfordringer de ulike kommunene møter i et pandemiscenario. I sammendraget av kommunenes evaluering er det derfor lagt vekt på å se etter gode løsninger. På den måten kan kommunene lære av hverandre.

Det har også vært et poeng fra Fylkesmannen sin side at kommunene i stor grad skulle organisere seg selv under øvelsen. Det er derfor ikke stilt krav til hvem som skal delta, hvordan diskusjonen gjennomføres og hvordan evalueringen skulle gjennomføres. Det er bli gitt noen råd i øvingspapirene for hvordan øvelsen kunne gjennomføres men frihetsgraden for hver enkelt kommune var stor, noe som har gitt ulike løsninger for gjennomføring.

6.1 Planverk

Kommunene har i forbindelse med øvelsene gjennomgått sine planverk. De fleste har funnet punkter som bør oppdateres. Dette gjelder både overordnet beredskapsplan, smittevernplan og pandemiplan. Flere påpeker at planverket må oppdateres slik at det er sammenheng mellom kommunens overordnede planer og sektorplaner.

Kommunenes pandemiplaner er i stor grad fra 2009 da svineinfluensaen traff Norge. Kommunene melder at det er behov for en oppdatering av disse, da planene er ca. åtte år gamle.

6.2 Kriseledelsen

Av deltagerlistene som er sendt inn så virker det til at kommunene i det fleste tilfeller har stilt med full kriseledelse. I et pandemiscenario vil også kriseledelsen bli rammet av sykdom. Meløy og Vefsn løste dette med at også stedfortredere for alle roller var med i øvelsen. Dette gir en robusthet med tanke på at også stedfortredere blir tryggere i rollen de vil ha i en krisehåndtering.

Flere kommuner har løsninger der sentrale aktører i kriseledelsen kan jobbe hjemmefra selv om de er influensasyke eller pårørende til syke. For at en slik løsning skal fungere så stiller det krav til at IKT, EKOM og strømløsninger fungerer.

6.3 Observatører

Flere kommuner hadde observatører til stede under øvelsen. Bruk av observatør er nyttig for kriseledelsen for å få en «nøytral» vurdering av arbeidet under øvelsen. Spektret av mulige observatører er stort. Eksempler på observatører er Røde kors i Hamarøy, Bedriftskompetanse i Herøy, Helgelandssykehuset i Rana og heimevernet i Grane.

Fylkesmannen var observatør hos Bodø kommune, noe som var veldig nyttig for å se hvordan scenariet fungerte i praksis og dermed kunne ta lærdom til utvikling av senere øvelser.

6.4 Forebygging

Forebygging er viktig. Kommunene innfører mange gode smitteverntiltak. En del kommuner trekker frem beredskapslagre av ulike smittevernutstyr som hansker, munnbind, desinfiseringsmidler etc. Usikkerhet om hvor mye som finnes i kommunen men det konkluderes med at lagre kan økes i forkant av pandemien da dette vil være en godt varslet hendelse.

6.5 Helsesektoren

Siden dette er en pandemihendelse så vil trykket mot helsevesenet bli stort. Momenter som kommunene trekker frem for å løse denne utfordringen er:

- Stor grad av omprioritering av oppgaver. Helsepersonell skal jobbe med helserelaterte oppgaver.
- Opprettelse av pandemitelefon. Alle som har influensasymptomer ringer et sentralt nummer slik at fastleger og legevakt kan håndtere andre henvendelser.
- Prioritering hos fastleger. Alle legetimer som ikke haster utsettes til senere for å frigjøre legekapasitet.
- Bruk av frivillige (Røde kors, Norsk folkehjelp etc.)
- Bruk av pensjonerte helsearbeidere.
- Inndra ferier til ansatte og utstrakt bruk av overtid i pandemiperioden.

Flere kommuner trekker frem at samarbeid med sykehusene blir viktig. Trykket mot sykehusene med mange sykehusinnleggelse vil medføre at andre pasienter blir skrevet ut og overlatt til kommunene tidligere enn normalt. Flere kommuner nevner derfor reservelokaler for å kunne ta hånd om disse.

6.6 Skole og barnehage

De fleste kommunene diskuterte muligheten for å stenge ned skoler og barnehager og de konsekvensene det medførte. En stenging fører til at foreldre må være hjemme med barna noe som fører til større fravær i samfunnet generelt. Konklusjonen er derfor å prøve å holde skoler og barnehager åpne så lenge som mulig. Noen løsninger er:

- Slå sammen klasser
- Omlegging til SFO-drift i en periode hvis mange lærere er syke.

- Lavere terskel for stenging av barnehager enn skoler
- Unngå aktiviteter med mye kroppskontakt, for eksempel gym.

Å ha oversikten over livssituasjonen til ansatte i kommunen er et poeng som Vega kommune trekker frem. De konkluderer for eksempel med at en stenging av skole eller barnehage vil ha liten innvirkning på bemanning på syke- og aldershjem da det er et fåtall av de ansatte som har små barn.

6.7 Kritiske tjenester

Kommunene har god oversikt over hvilke kritiske tjenester som er lavt bemannet i utgangspunktet. I et pandemiscenario er flere tjenester innen helsesektoren kritiske. Kommunelegen pekes på som nøkkelperson og flere mindre kommuner vil være avhengige av hjelp utenfra om kommunelegen skulle bli syk.

Mange tekniske tjenester er utsatte. Her nevnes spesielt IKT og vannforsyning som tjenester der det er i utgangspunktet er lav bemanning og at kombinasjonen sykdom og tekniske feil vil kunne gi konsekvenser for kommunene.

Flere kommuner trekker også frem renhold, vaskeritjenester og storkjøkken/matleveranse som tjenester som må opprettholdes.

Totalt sett har kommunene en reserve av personell i administrasjonen som kan brukes som ufaglærte i andre sektorer. I en pandemisituasjon vil administrative oppgaver som ikke haster for eksempel byggesaker/plansaker kunne settes på vent for å benytte personellmessige ressurser andre steder i kommunen.

6.8 Informasjon

Korrekt og pålitelig informasjon ut til innbyggerne og egne ansatte er viktig. Kommunene peker på at det under en pandemi vil bli mye informasjon fra sentrale myndigheter og at kommunens informasjon må tilpasses deretter. Viktig at innbyggerne får informasjon om hva som nedprioriteres av kommunale tjenester.

Kommunene vil bruke nettsiden, facebook, epost, oppslag, lokal radio med mer. Befolkningsvarslingstjenester vurderes hvis det er behov for det. Opprettelse av egne pandemitelefoner og styrking av sentralbord nevnes som et tiltak i flere kommuner. Dette for å spare andre deler av de kommunale tjenestene for henvendelser.

Flere trekker frem at det blir viktig å prøve å fange opp informasjonsbehovet i befolkningen og å kunne korrigere feiloppfatninger som brer seg.

Flere kommuner presiserer viktigheten at informasjon utarbeides på flere språk. Mange kommuner har en stor andel innvandrere, både arbeidsinnvandrere og flyktninger. I tillegg er det mange turister også vinterstid som vil ha behov for informasjon.

6.9 Arrangementer

Mange kommuner vil stenge ned møtevirksomheten i pandemiperioden. Dette gjelder både politiske møter og administrative møter. I tillegg vil flere kommuner også stenge ned arrangementer som pågår i kommunen.

6.10 Andre virksomheter

En del kommuner er avhengige av andre virksomheter for at samfunnet skal fungere optimalt. Kystkommunene nevner spesielt kommunikasjon med ferge og hurtigbåt som en kritisk tjeneste som må opprettholdes. Fylkeskommunens ansvar for dette tilbudet samt skolebusstransport nevnes som viktig for at samfunnet skal fungere.

Også leveranser av strøm, IKT og EKOM nevnes som kritiske for kommunene.

Kommunene forventer at leverandører av disse tjenestene har beredskapsplaner for at tjeneste opprettholdelse og så under en pandemi. Dette nevnes spesielt hvis det skulle oppstå andre hendelser under pandemien, for eksempel ekstremvær med omfattende strømbrudd.

Kommunene nevner sivilforsvaret som en forsterkningsressurs i en pandemisituasjon. Også Røde kors og andre frivillige nevnes som forsterkningsressurser.

Det er også forventinger til at det kommer mange sentrale føringer for kommunens arbeid i en pandemisituasjon fra Helse- og omsorgsdepartementet, Helsedirektoratet og Fylkesmannen.

7. Fylkesmannens evaluering og oppfølgingspunkter

Dette er tredje gangen Fylkesmannen kjører en fellesøvelse for kommunene i Nordland. I år var det rekorddeltagelse med 37 kommuner noe vi er veldig fornøyde med. Tilbakemeldingene på øvelsen fra kommunene er i stor grad positive, men det er enkelte punkter som vi må ta tak i det videre arbeidet med å styrke beredskapen i Nordland. Disse punktene presenteres kortfattet nedenfor.

7.1 Varsling

Kommunene ble varslet via e-post til beredskapsepost, eventuelt postmottak for de som ikke har beredskapsepost ved øvelsesstart. I tillegg fikk ordfører, rådmann og beredskapskoordinator kopi av denne e-posten. Det ble også sendt SMS-varsel til de samme aktørene. De tilbakemeldingene vi har fått så mottok alle som skulle ha det SMS-varsel, mens det var enkelte kommuner som ikke mottok e-post.

For fylkesmannen er det viktig å vite at varsling fungerer og at vi når ut til de rette aktørene i kommunen. Derfor bruker vi både e-post og SMS. Det virker til at e-postene kan oppfattes som masseutsendelse av spam-filtrene til enkelte kommuner. Fylkesmannen vil derfor følge opp de kommunene som har meldt at de ikke fikk e-post slik at vi sikrer at informasjon mottas i en krisesituasjon.

7.2 Loggføring og DSB-CIM

Flere kommuner har tatt i bruk DSB-CIM til loggføring. Under øvelsen tirsdag den 23. så opplevde vi utfall av DSB-CIM i ca. 15 minutter. 2 kommuner rapporterte inn at de ikke hadde kontakt med DSB-CIM. Fylkesmannen varslet leverandøren OneVoice. De meldte tilbake at de var klar over at det hadde oppstått en feil og beklaget dette.

7.3 Beredskapsplaner hos andre myndigheter/leverandører

Flere kommuner tok opp problemstillinger rundt beredskapsplaner hos leverandører og offentlige myndigheter. Når det gjelder leverandører er det viktig at kommunene får med punkter i kontraktene sine om at kritiske tjenester også skal leveres under krisehendelser. Fylkesmannen vil følge opp hvilke beredskapsplaner og tiltak fylkeskommunen har med tanke på pandemi og andre krisehendelser som kan påvirke fergeruter, båtruter og bussruter.

Flere kommuner melder at de vil støtte seg på Sivilforsvaret og andre aktører i en pandemisituasjon. Det er viktig å understreke at også disse aktørene vil være rammet av en pandemi og ha lavere kapasitet enn vanlig. Bruk av Sivilforsvaret vil derfor måtte prioriteres utfra hvordan den helhetlige situasjonen i Nordland er. Det er derfor ikke påregnelig at alle kan få tilgang på en slik ressurs samtidig. Dette er viktig for kommunene å ta med i sitt planverk.

7.4 Interkommunalt samarbeid

Flere kommuner melder at en pandemi vil gi store utfordringer for kommunen. Mange av disse utfordringene kan løses gjennom regionalt samarbeid på beredskapsområdet. For eksempel hvis en kommunelege blir syk så kan det gis legehjelp fra en nabokommune. Mange av de mindre kommunene vil også være avhengige av tjenester i de regionale senterkommunene. Fylkesmannen vil derfor oppfordre kommunene til å tenke samfunnssikkerhet og beredskap som en regional utfordring.

6 Oppsummering

Fylkesmannen er godt fornøyd med at 37 kommuner deltok i årets øvelse. Målsetningen med øvelsen var å bidra til å øke kommunenes forståelse av hvordan en alvorlig hendelse som pandemi vil ramme lokalsamfunnene i Nordland. Videre vil øvelsen gi en økt forståelse for hvilke utfordringer fylket samlet sett står ovenfor i en slik situasjon

Utfra de evalueringsrapportene som fylkesmannen har fått inn så ser vi at det er gjort mye godt arbeid ute i kommunene under øvelsen. Målsetningen med øvelsen er nådd og ut fra de tilbakemeldingene vi har fått er kommunene fornøyd med at det gjennomføres årlige øvelser på dette tidspunktet av året.

Denne rapporten er ment som et supplement til den evalueringen hver enkelt kommune har gjennomført. De fleste kommunene mener de bør oppdatere sitt eget planverk. Fylkesmannen håper derfor at denne rapporten kan være til hjelp for kommunene i dette arbeidet.

- virker til Nordlands beste

Statens hus

Moloveien 10

tlf: 75 53 15 00 || fax: 75 52 09 77

fmnpost@fylkesmannen.no

www.fmno.no

www.twitter.com/FMNordland || www.facebook.com/FylkesmannenNO